

MAANOORED

TÕUSVA PÕLVE TULEVIKU TÄHISED

1937

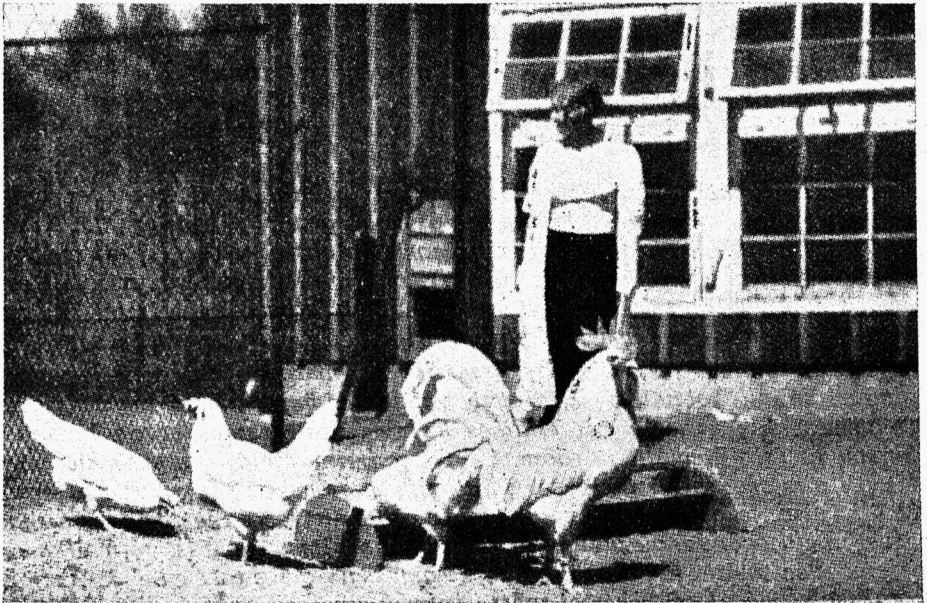
V aastakäik

Toimetaja A. ECKBAUM. Vastutav toimetaja E. JUST.
Väljaandja EESTI PÕLLUMEESTE KESKSELTS.

Toimetus ja talitus: Tallinn, S. Karja 2, pk. 54, telef. 454-70.
Tellimishind: 120 snt. aastas, 65 snt. poolaastas.

Nr. 11

November

Noore hoolealused on kasvanud suureks.

Sild üle surma . . .

Mõttekilde ühest varasemast päevikuvihust.

Kõik inimesed, olenemata nende lugematuist erinevustist, on siiski viimseni sarnased. Kõik nad tulevad kusagilt aja ja põlvkondade hämarikust, mängivad hetke igaviku väraval ja — lähevad siis, peavad minema üle läve taas, teispoole maiset ajamõõtu. Kuid kes on terved, põlgavad seda üleminekut ja mõtlevad: oleks mul siin veel aega! Nad kardavad: ja selle hirmu vältimiseks nad loovad vägeva mängu, et selle keerises unustada — surma. See mäng on tõesti suur. See mäng on maise olemise sügavam tõsidus. Ja mängijad leiavad selles niipalju ilusat, vaimustavat, rõõmsat, — et nad õpivad tundma selle kaudu midagi, mis näib neile igavene, nii et nad tõesti unustavad surma ja hirmu ja hüüavad: „S u r m, k u s o n s u a s t e l!“

*

Vahest on inimene väsinud, jõuetu, nõrk. Ta süda on räpane, ta ümber on pime; kõik on tal tühi — aeg, elu ja surm. Ta kisendab: andke mulle vaid pätsike leiba. Kuid purenud selle, ta süda pole siiski rahul.

Elu raskeil hetkeil, mil süda jääb ükski, aimame jõudu, milline valitseb ja armastab. Inimene tunneb siis, kuidas miski lõhub ta südant, ent samal ajal kuuleb kedagi hüüdvat: „Ära karda, ma aitan sind!“ — Ta langeb kummuli mullale. Tulises palves põleb ta hing, ja ta kisendab:

Oh Jumal, aita mind minu hädas, — ja vaata, kas on valu tee mu sees: Juhata mind igavesele teele!

Kusagilt ilmub valgusekiir ta hämarasse maailma. Tal on kerge taas. Ta tunneb endas nii palju jõudu, et võiks kõigutada mägesid, või tõusta põrmust ja lennata all taevapilvede, — ja ta süda nagu oleks saanud uueks.

Kui mõtleme tagasi oma minevikule, tajume kord katkevat oma teadvuse sellest minevikust ja teame lõppevat oma füüsilise ajaloo. Kuid aine, millest oleme ehitatud, oli ringlemas ju enne meid. Ta oli me vanemate keha, ta oli õhk ja vesi ja toit, mida tarvitame. Samuti meil on põhjust uskuda, et selle ainega jätkuvad muudatused ka hiljem, kui on lõppenud olemast me maine keha. See on a i n e s u r e m a t u s.

Kuid on olemas k a k s ü r g s e i m a t jõudu: materia ehk aine ja vaim. Inimene sellele veenele vist talutub, vaadeldes äsja surnud kaasinimest. Me näeme siis keha, ainet endises kujus, kuid teame, et on lakanud olemast ta inimlik valu ja rõõm. Sama teadmine meid tiivustab küsima: Mis oli siis see, mille tõttu see keha elades erines surnust? Me ütleme, sel oli vaim, ja aimame — nagu me aine oli olemas enne meid ja on ka pärast meid, nõnda me vaimu aatomgi võis olla varem ja võib olla ka hiljem. See mõte meid talutab v a i m u s u r e m a t u s e l e ja vaimu sugulusele. Ta annab ühtlasi mõtte inimese maiseile püüdmisile. Me aimame, et sealt, kuhu talutame oma vaimu maise olemise arenguahelas,

võib alata kord uus olend oma rändamist üles — olend, kelle aine siis kannab meie vaimu aatomit.

*

Olgu õnnistatud tunnid, mil nälgime näljast elu vaimsele kristalliseerumisele, mil aimame, kui lühike on inimese maine elu, ja sedagi, kui palju siiski võib saata korda inimene! Viimati on ju kõik üks ja ainus — kogu loov maailm. Iga üksik jaaniussikene selles kõiksuses, enda ajalise olemise lõppedes, ulatab järelopõlvede kätte oma elu tule-sädeme. Need toidavad seda uue jõuga kõiksuse allikast, et ta üha kasvab ja rohkem leegitseb. Nii võidab kord valgus maailma — tuli, mida toidavad inimessüdamed sündides, võideldes ja surres. Ja Jumal, vaadates seda valgust, on uhke, et ta kord on loonud inimese. Ta näitab tal tähe t e n d a südames, mille poole ta peab rändama üle aja, kadu-viku ja surma.

Roopi Hallimäe.

Noorsoojuhtide kool.

Järvamaa Maanoorte Ühendus korraldab noorsoojuhtidele rändkooli.

Maanoorte organisatsioonidele on olnud alati raskemaks küsimuseks sobivate juhtide leidmine. Juht on olnud see, kes on suutnud koondada oma organisatsiooni kõik ümbruskonna noored, on osanud arendada organisatsiooni tegevust nii, et see on olnud huvitav ja köitev laiematele noorte ringkondadele, on õhutanud, vaimustanud noori ja rakendanud neid tõhusale enesearendamise tööle. N. n. juht on olnud tegelikult meil ka see, kes on oskanud ümbruskonna noorsootöö täielikult suigutada, kuigi niisugune tegelane ei vääri juhi nime.

Noorsootööd edasiviivate juhtide leidmine, eriti maal on olnud valusamaks küsimuseks. On tehtud sageli etteheiteid õpetajatele, et need ei võta küllaldaselt osa noorsootööst. Need etteheited on olnud paljudel juhtudel aga täiesti asjata ja põhjendamata, kuna õpetajad on küllaldaselt tööga koormatud ja sageli on nõutud õpetajatelt noorsootöös säärase ülesannete täitmist ja juhtimist, mida nad kunagi varemalt ei ole tegelikult ise kaasaelanud ega tundma õppinud. On ometi endastmõistetav, et kui teatud alal tahetakse edukalt tegutseda, siis peab ka vasta-vat ala tundma ja mida põhjalikumalt seda tuntakse, seda tulemusrikkam on töö. — Nii on see ka noorsoo organisatsiooni juhi seisukohalt.

Erilisi raskusi on olnud juhtide küsimuses maanoorte organisatsioonides, kus kandev osa töökavast on koondatud praktilistele, kodutalus teostatavatele ülesannetele, milliste ülesannete teostamisel tuleb üksik-ajalikult tunda keerukat kutsetöö tehnikat.

Et noorsoo töö oleks maanoorte organisatsioonides küllaldaselt tulemusrikas, siis asus Põllutöökoda kohe pärast seda, kui maanoorte organisatsioonid koondati Põllutöökoja juurde, juhtide ettevalmista-

Raamat.

„Kust küll, emake, võlumaalt toodud
sinu juttude-laulude vöö?“

— „See kõik raamatu tähtedest kootud,
kirjaks südame päike ja öö!“

Varsti emaga täheteed läksin,
lambiks silmad ja kepiks suu, sõrm.
Jalad, südame veriseks peksin,
puhkes enne kui lokkama põrm.

Uue päikese võlutud vainul
iluks embasid Kuri ja Hea.
Minu, tunnetin, pärismaa ainus;
elu — sellega teinud vaid vea!

Väljas ulub ning kolistab mardus,
louad ammuli, sügisöö.
Tare õhkub ent valgust ning hardust,
kujun tähtedest päikselist vööd...

Rudolf Reimann.

mise küsimust lahendama, et maanoorsoo-organisatsioonide vaim saaks algusest peale juhitud õiges töösuunas. Tookordse Põllutöökoja Nõuandetalituse juhataja agr. K. Liidaku ja kutsekoolide peainspektori agr. J. Ümariku juhtimisel toimusid esimesed pikemaajalised maanoorte organisatsioonide tegelaste kursused Arknal, Väimelas ja Vahil, mis vältasid kuu ja andsid maanoorte organisatsioonidele hulga jõude, kes on arendanud ja edasiviinud maanoorteliikumist. Neist kursustest on võrsunud ka meie tublimad maanoorte töö assistendid saartel ja mandril. Hiljem järgnes juhtide ettevalmistamiseks rida lühemaajalisi kursusi riigi eriosades.

Viimasel ajal on aga Põllutöökoja juhtide kasvatamise, mis peaks maanoorte töö juhtimisele pretendeerival keskorganisatsioonil olema esimese järgu tähtsusega ülesandeks — jätnud nagu mingiks kõrvaliseks küsimuseks. — Vähemalt ei tee ta seda enam nagu varemalt — vastavate kokkutulekute, kursuste ja nõupidamiste kaudu. Juhtide küsimuse lahendamine ja neis vajalikkude teadmiste täiendamine on seega jäänud kohapealsete organisatsioonide oma ülesandeks ja mureks.

Rõõmustava nähtena ongi Järvamaa Maanoorte Ühendus algatanud noorsoojuhtide kooli küsimuse, et kohapeal organisatsioonidele kasvatada teadlikke juhte, kel on taht ja võimeid maanoorte organisatsioonide töö ja tegevuse edasiviimiseks Järvamaal. Järvamaa noorsoojuhtide kooli asutamise eeltööd on lõpule jõudmas ja kool võib pea tegevust alustada. Noorsoojuhtide kooli kava on leidnud juba heakskiitmist Haridusministeeriumis ja Põllutöökojas ning töö võib lähemal ajal alata.

Järvamaa noorsoojuhtide kool alustab tegevust rändkoolina ja sinna pääsevad vajalikke teadmisi omandama ainult organisatsioonide juhid, kuna kardetakse, et teistele vaevalt jätkub ruumi.

Kooli õpetajasperre loodetakse tõmmata üle kolmekümne eriteadlase ja õpetaja väga mitmesugustelt aladelt. Peaõppeaineks kujuneks koolis ühiskonnateadus, kodanikuõpetus, riigikaitse, tervishoid, kehaline kasvatus, noorsoo-organisatsiooni juhi oskused ja omadused, noorsoo-organisatsioonide tegevuse ja töömeetodid ja mitmesugused teised küsimused, mis vajalikud juhtidele selgitada, et need võiksid juhtivatest noortest kasvatada tublisid ja teovõimsaid riigikodanikke. Kursuse ulatus on 200 teoreetilist tundi, millele lisaks veel mitmesugused praktilised tööd, õppereisid ja õppelaager.

See on esimene suupärane katse ja tahaksime loota, et Järvamaa Maanoorte Ühendus suudaks anda sellele kavale säärase rakenduse ja sisu, mis leiaks järeletegemist ka teistes kohtades ning annaks uut jõudu ja hoogu maanoorteorganisatsioonide töö arendamisel.

Ajalugu.

Kui ajalugu võtaks kuulda palveid, siis oleks meil küll ajaloole üks palve: jäetaagu meid rahule. Terve meie minevik on sedavõrd täis alatuid ülevõimu pealepakkumisi, saagijahiliste tallamisi, petmisi, sõnamurdmisi ja tülitamisi, et see tagasihoidlik soov meile enestelegi lootusetuna näib. Mitu korda on meie rahvas pidanud oma maa uuesti täitma inimestega ja mitu korda kõrvekspõletatud pinnal jälle kõike uuesti rajama nagu esimesed asunikud. Ja me teame, et ka tänapäeval pole maailmast kaugeltki veel kadunud see õigusearvamine, mis tunneb enese oma olevat iga „tühja maa“, kust ta ise enne on põlvepikkused poisikesed maha tapnud. Sellepärast teeks ajalugu meile küllalt suure teene, kui ta täidaks meie ülalesitatud lihtsa soovi. — Meie ei taha ajaloolt midagi paluda võla peale ega anu me kaasabi teiste rahu rikkumiseks, me ei palu temalt armuande ega jää me ka ise talle jalgu; aga me sooviksime, et meie lähedal asuksid kultuursed ja korrektsed naabrid ning üleaedsed, kes ei rajaks oma õigust sellele, et nad tugevamad ja suuremad on, kes ei püüaks omale kiskuda seda, mida nad ise oma kätega pole loonud ja kes ei varitseks metslooma kombel iga saaki, et sellele kallale karata, kui seal just ei ole juures valvureid, kes ründajaile tulitukke silmade vahele pilluksid.

Jah, me teame, et niisugune õigusearvamine ka tänapäeval veel väga kardetavas ulatuses valitseb. Me tunneme küllalt päevi, milledes me elame, tunneme küllalt oma ja teiste ajalugu, tunneme küllalt tegusid, mehi ja sõnu. Ja me teame ka kahjuks seda, et ajalugu ei täida vaikesid palveid. Kui me tahame töötada rahus, siis peame me ise ka kordamööda olema valvureiks. Ja sellepärast — kui me oma ajaloost rää-

gime, siis tähendab siin sõna pearõhk mitte minevikku, vaid tulevikku.

Tulevik on noorte ajalugu.

Meie, noorte, teha on see, et meie eneste ajalugu meid ükskord hukka ei mõistaks.

Mineviku ajalugu on meile väga veenvalt ja kibedalt õpetanud kõigile-arusaadava ja lihtsa tõe: Mitte keegi ei tule, et midagi kaasa tuua. Igaüks tahab saada.

Ja meie järeldus on sama arusaadav ja lihtne: Me ei anna midagi kellelegi, kellele me võlgu ei ole.

*

Meie olemasolevate päevade ajaloost räägitakse kurba juttu. Meie rahva juurdekasv olevat nii väike, et rahvas ähvardab välja surra. See olevat kibe tõik, mis tegelikult jätvat maa tühjaks ja kaitseta.

See jutt põhjeneb kindlail statistilistel andmetel.

Ja selle jutu juures kergib iseenesest üles küsimus: miks? Miks meie rahvas tunneb nüüd äkki nii vähe rõõmu noorusest? Millest on tingitud niisugune jõuetu alistumine ja hoolimatus ning ükskõiksus oma olemasolu vastu? Läbi suurte hädaaegade on tulnud, mitmekordsete hävingute varemetel ja kalmeteedel on ikka ja jälle kiusliku elujõuga uuesti elama asunud ja varsti suureks saanud. Nüüd aga, kus meie eneste suur pingutus meid võidule aitas ja kätte tõi selle, mida mustade sajandite jooksul vaevalt juleti unes näha — nüüd me oleme siis korraga jäänud elujõuetuks ja nõrgaks!

Ei, see ei ole õige. Elujõu puudus see ei ole. Püütagu meid selles veenda kui palju tahes, otsitagu selleks põhjendusi ja tõendeid milliseid tahes, — meie ei taha ega suuda seda uskuda. See pole tõsi. Iga väide, seletus või põhjendus ei loe siin midagi. Me teame küll, fakt on olemas, andmed näitavad seda ja nõnda, kuidas mitmedki kabinetimehed seletavad. Aga elujõu puudus see ei saa olla, siin peavad olema muud põhjused. Selle uskumiseks ei ole muud kinnitust vaja, kui ainult ringi vaadata meie oma inimeste keskel. Vaadatagu seal, kus on meie rahva põhi, mitte kohvikus ega literaatide keskel, vaadatagu mõnda meest, kes omale uudismaad loob ja talu rajab, vaadatagu neljateistkümnenda aastast poissi, kes rahata ja kartuseta laevale töömeheks saab — sealt vaatab vastu nii veenev tulevikujulgus ja elujõud, et selle kõrval ükski seda eitav põhjendus ega seletus midagi ei loe.

Ja me mäletame veel, kuidas kisendas meie rahvas maa järele. Milleks oli talle seda vaja? Aga selleks, et mitte olla sulane, vaid rajada omale kodu. Kodu aga ei raja keegi suremiseks. Elada tahetakse seal, luua perekonda ja elada. Suured ajaloopöörded ja olukordade muutused viisid liiga suure osa meie rahvast täiesti uutesse olukordadesse. Üks neljandik meie rahvast pole veel oma uue elu rajamisega lõpule jõudnud.

Need olid ju peaaegu paljaste kätega inimesed, kelledele anti asumiseks uus maa. Ülesharimata, hooneteta, kraavitamata maatükkidel

Selge hommik.

*Kui vaikselt palves viljapõllud
mu ümber tummad kastevees,
ja kõrte vahel viimsed hõllud
kui lapse silmad isa ees.*

*Ning kallab päike kulda ülalt —
taas taevas selge, põhjatu.
Kui viirukpannilt ärgand külalt
hädä rehe lõhna imbub ju.*

*Õhk kõikjal pehme. paitav sina
ja sina kuusik, männilaas,
kaug — aga kustuv suitsuvina,
kus upub rändav inimraas.*

*Need sügisvärvid: kuld ja sini
ja vahel sekka rohelist.
On iga puu nüüd ehtes mini,
maas vaibad kirjust sametist.*

*Kaob viimne aimgi omast valust,
hing nagu templis harras on.
Ja astub välja kasesalust
poiss muinasloost Endymion.*

Jaan Kärner.

tuli kõik alles rajada, mõõta ja ehitada. Lõpmata töömurdmine, lõpmata mure, lõpmata ruttamine — see ei jätnud ka naistele aega olla hälli juures. Vaadatagu, kümnekonna aastaga on antud meie maale uus nägu; värske elu katab endisi sööte, uued kraavid ja teed murravad metsadest ja rabadest läbi, moonakakarjadega mõisad on maa alla vajunud; kändunud rebenevad kohtadelt, kivid veerevad oma aastatuhandete vanustest pesadest... Kes on loonud ise ühe uue talu, kes vähemalt selle loomist pealt näinud, see peaks suutma kokku võtta seda hiiglajõudu, mida vajab sajatuhande uue talu rajamine ja ülesehitamine. Mitmete sadandete tuhandete meeste ja naiste kogu energiat sidus asumistöö. Sinna juurde tulid veel väga rasked ajad... Aga kunagi saab see töö valmis. Kunagi on lõplikult üles kerkinud elumajad, tallid, karjalaudad ja aidad; kunagi on lõhkenud ja kadunud maast kändunud ning kivid; kunagi on valmis kandma täit saaki viljanurmed, heinamaad ja karjakoplid; kunagi on majade ümber kasvanud noored viljapuud, mis kobaras täis vilja; kunagi on kulunud teed ja kerkinud lillepeenrad. Kunagi on valmis need uued kodud, mida ehitati tuleviku jaoks. Mina ei saa uskuda teisiti, kui seda, et siis näeme ka seal seda uut noorust, kes pidi nii kaua oma kodude järele ootama. Ja see noorus saab oma isade lootuste vääriline — terve, tugev ja iseseisev. See on noorus, kes kindlalt jätkab oma vanemate rajatud ajalugu.

Ka seda räägitakse, ja seegi on tõsi, et leidub elujõu vähesuse tunnuseid sealgi, kus kõik on juba valmis, kus pojad lasevad laguneda isade ülesehitatud talud ja ise ei suuda muud kui mingi üksiklasena läbi päevade vireleda, Hea küll, siis ei ole see ka mingi õnnetus, kui niisugusel jõuetul läheb ta varandus käest ja sinna asub uus ja tugevam veri. Talud ei jää tühjaks. Uued inimesed tulevad sisse ja märgivad oma alguse sinna, kus teistel oli lõpp. Senised sulased hakkavad

käsitama seal, kus endine peremees enesega enam toime ei tule. Elujõulisest verest meil ei ole puudust — ja küllap see murrab ise enesele tee.

*

Noorte ajalugu, meie tulevik, Eesti tulevik on meile kindlaks ja kõikesisustavaks eesmärgiks, sihiks, mida me ei lase ühekski hetkeks kaduda käest ega eksida udusse. Igast ilmakaarest, igast rõõmust, igast murest ja raskusest peame seda tähist nägema, et me ei kalduks kõrvale õigelt teelt. See on meie Mekka. See on meile nagu muhameedlasele ta püha linn, mille suund olgu alati teada, et palvetades võiks näoga õigele poole kummardada.

Sulev Ränis.

Maanoored — muutkem igavad ja hallid sügisõhtud kodusemaks.

Sügis oma pimedate ööde ja udu-selt hallide päevadega mõjub kõigisse masendavalt. On tunne, nagu lasuks mingi tinane raskus meiegi õlul, midagi, mis surub meid madalamale — mul-lale ligemale. See on ajajärk, kus kadu-vusetunne kipub teravamalt ligi, kus meie meeleolud on tavaliselt var-jatud nukrusega ja mõttedki liiguvad aeglaselt ning raskepäraselt. Isegi me samm muutub lühemaks ning raske-maks. Ja laulu ning naeru, millest kai-kus suvel kogu talu, eksib harva noor-te suhu. Me oleme enesesse sulgunud, nukrad ja pahurad. Ei ole siis ime, kui pudnevad keelelt kergemini teravu-sed, ning perekonnaliikmedki ei leia ühi-st keelt. See on ajajärk, kus meie kõik vajame rohkem kui kunagi mui-du — kodu — sooja, leplikku, kõike-mõistvat ja kõikeandestavat kodu. Sellist kodu, mis oma hubasusega suu-daks peletada kõik masendavad meele-olud ja tusatunde. Sellise kodu loomi-seks rakendage teie — noored kogu oma energia ja tahtejõud, kuna teil on selleks loomulikke eeldusi.

Sügisel, mil päevad lühikesed ja ko-gu pere on seotud erinevate tööüles-annetega — jääks vast õhtusöök esi-meseks koosviibimise võimaluseks. Seepärast noored — püüdkem kaasa aidata ja mõjutada, et õhtused ajad, peamiselt õhtusöögiajad kujuneks pe-rekonnas üheks ilusaks koosviibimi-

seks, kus suudetakse unustada päeva-sed mured ja tunda end ühise, tervik-liku perena. Vastava meeleolu saami-seks hoolitsegu peretütred, et ruumid õhtuks saaks veidi korraldatud ja pu-hastatud. Eeskätt tuleks koristada kõik lohakile jäänud rõivad ja muud liigsed esemed toolidelt, laudadelt ja akendelt ning asetada vastavasse pa-nipaika. Eriti ebatervislik ja lubamatu on märgade, mustade tööriivaste ning jalanõude kuivatamine toas ehk köö-gis. Nimetatud esemele tuleks leida sobivam koht kas karjakööki või mõn-da teise tühja ruumi, mida elamiseks ei kasutata. Ka põrandatele tuleks en-ne sööki veidi tähelepanu pöörata, kok-kukorjates kõik suuremad nähtavad purud. Ei tee ka paha kui enne sööki avatakse veidi akent, et päeva jooksul tarvitatud õhk asenduks puhta õhuga. Nii saavutatakse juba 5—10 minutilise ajakuluga kodune tunne, mida suure-päraselt aitab täiendada korralikult kaetud ja puhas söögilaud. Sellepärast valvake, et laud oleks alati puhas, lau-nõud puhtad ja korrapäraselt aseta-tud, samuti ka toitudega laualetoodud nõud puhtad — ka väljastpoolt. Mõni hiline sügisvärviline või roheline oks lihtsas vaasis või kausis mõjub ilusa täiendusena ja kõneleb peretütre are-nenud maitsest.

Ei oleks üleiligne, kui õhtusöögie tulles korraldatakse ka veidi oma vä-

limust. Pesemata käed ja nägu ning korraldamata juuksekahlud ei anna tunnistust üksi maitsetusest vaid ka lohakusest ja laiskusest. Nendeks pisi-asjadeks jätkub igal juhul aega — eriti vabandamatu on selline nähe noorte juures. Veel oleks tarvilik end õhtusöögiks pisut puhtamalt ja korralikumalt rõivastada, sest märgade tööriiete ja jalanõudega laua taha istudes, tunneme end ebamugavalt kogu õhtu. Pole ju ka mustemate tööriivaste, mis sügisestel välistöödel teinekord otse hädavajalised — seljashoidmiseks õhtul enam põhjust, sest õhtused, tubased tööd on tavaliselt alati puhtamad ega riku rõivaid. Muidugi on olukordi, kus ümberrõivastumine pole üldse vajaline ja piisab vaid musta põlle asetamisest puhtaga.

Veel on hädavajalik, et kogu pere leiaks võimalust korraga söömiseks, kuna ühine söömine mõjub koduse perekondliku olenguna. Mingisugusest kodusest tundest ei saa aga juttu olla, kui söömine toimub igal eriajal ja n. n. peost suhu. Tavaliselt on just taluomad — perenaised need, kes ei leia mahti teistega kaasas söömatulemiseks, vaid kes tihti kõik päevased söögiajad saadavad mööda püstijalu askelduste ja toimetuste juures. Siin tulgu appi peretütred ja perepojad, aidates perenaisel enne sööki kõik vajalised toimingud teostada, et ka tema võiks tunda end inimväärsema teiste perekonna liikmete kõrval. Arutihti on aga selline nähe lihtsalt halvaks harjumuseks kujunenud, millest raske võõrduda.

Ka lauas valitseva meeleolu eest püüdkte teie — noored hoolitseda. Oleks andeksandmatu, kui tulete söögilauda nurisemiste ja etteheidetega vanemate aadressil — liiati kui need etteheited on seoses mingi ainelise küsimusega. Sellega rikuksite terveks õhtuks mitte ainult vanemate vaid ka oma meeleolu ja elu on jälle vaesem mõne ilusa silmapilgu võrra. Võtke ka arvesse seda, et vanemad igal juhul soovivad teile

kõige paremat, kuid mida te paraku omas tormakuses igakord ei taipu. Püüdkte kõik algavad õhtuküsimused varakult likvideerida või kõrvale juhtida, milleks enamasti piisab mõnest rõõmsast sõnast või taktiga valitud naljast. Nii kujunevad õhtused söögiajad hallide sügispäevade juures, teie kaasabil — oodatud ja kodusteks perekondlikeks sündmusteks.

Söömise lõpetamisel koristatagu viibimata laud toitudest ja nõudest ja puhastatagu korralikult toidujäänustest, et pere saaks asuda laua juurde juba mõningat tubaste tööde korraldamisele. Sellised nähted, kus kartulikoored ja leivatükid, lõngakerad ja pastlapaigad ühelt laualt leiame — peaks meie taludest kadunud olema. On ju õhtuti, kus toiduvalmistamisega kaasaskäivalt soe vesi saadaval, laua-koristamine ja nõudepesemine hõlpsam kui seda hommikuks jättes.

Õhtuste tubaste tööde teostamisel oleks ka kohane, kui mõni noorem perekonnaliige loeks kuuldavalt mõnda ajalehte või ajakirja, et kogu pere saaks seda kuulata. Ka mõnda erialalist või ilukirjanduslikku teost, mida noored vaid üksi omaette loevad, võiks õhtuti kogu töötavale perele ette lugeda. Nii aitame kaasa rõõmsa töömeeleolu süvendamisele ja võimaldame kogu perele osasaamist kultuurvaradest, mis mõjuvad arendavalt ja silmaringi laiendavalt. Ka sõbralikud vestlused ja mineviku mälestuste jutustamised vanade poolt on kõigilt oodatud ja hinnatud meelelahutuseks, viies meid suure sammu edasi koduse õhkkonna loomisel.

Jääks veel soovida, et meie kodudest, eriti sügisõhtutel, kostuks ka rohkesti rõõmsat laulu, millele ei suuda külmaks pealtkuulajaiks jääda ka vanemad. Laulu mõjul kahvatuvad ka raskemadki mured ning kogutakse uut jõudu ja julgust eluraskuste vallutamiseks.

Aina Valgre.

Kõige jõulisemad oleme siis, kui meie oma hinge positiivsed omadused arendame, heameelt, kaastunnet, — ja tõe harime ja vaimustusega võitleme.

Juhan Luiga.

Maanoorte mõttevahetuse nurk.

Noorte püüded ja sihid külakultuuri arengul.

Meie praegune külakultuur ja seltskondlik elu on kohati vaid suur haigutus! Meie küla kultuuriline tase ei ole nii kõrge kui arvatakse. Meil kalduatakse selle nähte hindamisele liiga ühekülgsest, liiga kitsalt, arvestades paari enamarenenuma külanoorega. Küla-kultuuri kõrge tase ei seisa ju mitte keskkooli lõpetanud noorte küpsustun-nistustes ega peeneis maneeses. Ei — küla kultuur avaldub meie külanoorde maa-armastuses, meie ilusates ja õnne-likkudes kodudes, kus suudetakse hin-nata õiglaselt ja otsekoheselt kõiki elu-nähteid ning ollakse tugevad moraal-seilt.

Külakultuur ei avaldu ka siidsuk-kade ega lakk-kingade rohkuses, vaid peamiselt selles, kuidas inimene oma elu sisustab ja missugused on tema huvialad väljaspool igapäevast tööd.

Meie keskpärane külanoor hoolib vähe kultuurist. Ta ei tea palju kir-jandusest, ei ole ka kuigi teadlik poliitilistest eluavaldustest. Meil on noori, keda huvitavad eeskätt napsuklaasid ning koosoleku seltskondlik osa ühes „postimehe-mänguga”. Aga need on siiski terved ja rõõmsad külanoores ja neid on meil väga palju. On veel liik noori, kes alati eelistavad kodu istu-mist ega tea selle maailma elust ei vähe ega palju. Jääb veel üle see noorte haritum või arenenum kiht, kes peavad ennast liig „kõrgeks” küla seltskondliku elu edasiviimiseks ja võ-tavad elu külakeskkonnas kui ränka risti.

Millest on niisugune külakultuuri tase tingitud. Milline on see õhkkond ja mõjurid, mis kutsuvad esile mitme-sugused väärnähted küla elus?

On väljaspool kahtlust, et kõige tugevamini mõjub noortele eeskuju. Noor hing on väga vastuvõtlik ning kogub juba lapseas endasse kõik näh-ted, mida kutsuvad esile suured inimesed.

Meie tänapäeva seltskondliku elu juhivad ja koduküla kultuurikandjad käituvad aga nii mõnigi kord kui mõisa moonakad: kui kell lööb, siis

enam mitte üks kõlks. Meie keskeali-sed ja vanemad seltskonnategelased teevad tihtipeale oma tööd niivõrd loiult ja ohkides, et noortelegi hakkab külge see ohkamishaigus. Oleks ju palju parem, kui need mehed, kel on villand seltskondlikust tööst, astuksid tagasi ja laseksid asemele mõne tuli-sema hingega noore, aga ärgu oiaku. Niisugustest eeskujudest tekib pettu-mus, mis mõjub otse hävitavalt noor-tele.

On kohti, kus riigimonopoli ase-mele on asunud mõningate eraisikute viinamonopolid. Kohati on liikva lõhn muutunud otse rahvuslikuks lõhnaks ning joomine käib täie hooga selts-kondlikus töös. See joomiskomme või öieti — liikvamonopoli sisseseadmine, on andestamatu kuritegu noorsoo vastu. Kel oli hinges vähegi usku elu ilu-sama ja parema külje vastu, neis puru-neb see usk ja noor muutub lootu-setuks pessimistiks. Suur osa aga la-seb ennast nakata vanade pahedest.

Vaen asub noorte südameis ka nende vastu, kes oma oskamatus ja saamatuse tõttu labastavad puhta-magi asja elus.

Järgmiseks takistuseks seltskond-likus- ja kultuuritöös on sallimatus ja rahva enese loodud seisuste vaheseinad. See pahe ilmneb kohati ka külas, sest ka seal on näha inimeste haridusliku ja majandusliku jõukuse vahed. On kohti, kus suurtaluniku pojad on val-mis välja astuma isegi seltskonnast, kui seal lastakse vabalt liikuda mõnel vähemharitud popsi pojale. Aga eks see pahe ole päritud vanemait.

On ju sageli ka noorte ja vanade vahekord halb ning kodune õhkkond muutub talumatuks. Vanad alahinda-vad noorte saavutusi ning tihti kerkib seltskondlikus töös noorte ja vanade vahele läbistamata hiina müür.

Analoogilisi nähteid võiks tuua veel paljugi, kuid ruumi puudusel piirdume esialgu nendega.

On aga kindel, et need mehed, kes oma isiklikus elus, rääkimata selts-kondlikust tööst, ei ole ega oska olla

Väikemees pintsliga.

Toakna pillavas päikeses
värvikarp, pintsel, veeanum,
naerud ja sisar ja väikemees —
maailma kutsuvad manu.

„Väikemees, joonista üles ätt,
kuidas ta toolil tukub . . .“
— Valmiski piip ja kaelarätt,
habe ja muinasjutud.

Tohoo meil kunstnikku! Orav puus,
kompvekist käbid ja kuused;
kilkeid ja punast värvi suused.
Lapsed ja lumi ja suusad. . .

Värvise pintsli suhu viib:
ihased, tihased, kullid . . .
Kuhu küütsakad, kuhu siib,
peod ja leod ja lullid . . .

„Väikemees, tee mulle vissi-muu!“
— Timp-tamp-tomp! sarved ja kõrvad,
kaelas killa-köll, ammub suu,
sabaks kiisu-näu karvad.

Jõekaldad on rohust teht,
triibuga valgest kruusast;
vesi jões on päris eht —
triibuga valgest kruusis.

Hihaha! Ise olengi nõid,
seesam ja imemasin!
Tulgu, kes minust rohkem võib —
maailma tuppa ma lasen!

„Väikemees, vaat mis ütlen nüüd, ai:
tee mulle Vanasarvik!“
— Aga väikemees äkki jäi vait,
kinni löi värvikarbi.

„Tee nüüd, noh, tee: sarviga mees,
hark käes ja kihvad paljad;
vahib põrgu suuaugu ees,
kedagi ei lase välja.“

Vihmapiisku kõik toa täis löi,
silmist ja aknaist ja ustest.
— Sarvikut teha mina ei või:
pintsel on ema juustest.

S. Jõgever

eeskujuks noortele — need mehed küla kultuurikandjajaks ei kõlba. Ei kõlba sinna kõik nooredki. Kuis võib ja suudab näiteks see noormees kultuuri arengule kaasa aidata ja seltskondlikku tööd edasi viia, kes kodus oma isaga läbi ei saa ega ema sõna ei kuula. . . On ometi endastmõistetav, et selliste ärakadunud poegade koht ei ole meie külaelu arenemise ja seltskondliku elu juhtimisel. Kodu on kultuuri taimelava ja kui on taimed viletsad, kuis võib saada neist head vilja.

Kui meie noored tahavad areneda, tahavad saada paremaks ja õilsamaks hingelt ning tervemaiks vaimult, siis peavad nad muutma oma ellusuhetumise. Kõige pealt peab noorte vahelt kaduma sallimatus. Peab kaduma see noorte arengut takistav tunne. Kõik noored peavad end tundma ühise, lahutamata perena. Ühine eesmärk ja ühised piüüded peavad lööma kõrvale kõik paremakspidamise ja muud vaheseinad. Perepoeg peab mahtuma popsipojaga ühe laua taha ning kindel tahe vääriliselt üksteist hinnata ja üksteisest arusaada olgu meie hüüdsõnaks. Rahvustunne hõõgugu iga noore rin-

nas. Meil peab tärkama see rahvuslik eneseuhkus, et

**mina olen eestlane, ja mina ei
luba, et minu rahva kohta oleks
kellelgi põhjust halvasti öelda.**

Meie peame muutuma aumeesteks selle sõna tõsisem mõttes, et suudaksime olla ikka ja igalpool noorsoo väärilised esitajad. Meie vaimupilk peab muutuma laiaks ja avaraks sihikindla enesearendamistöö kaudu, et suudaksime näha ka metsa pöõsa tagant.

Mõni aasta tagasi küsiti, miks on meie noorsugu liiga pessimistlik ning vastus oli — nad on liiga laisad. See võis olla õige sel ajal, aga praegu on see nähe möödumas. Meie noored on hakkanud jälle armastama tööd. Töötahe ja koduarmastus peab meis aiva süvenema. Meie hingedes peab tärkama hingestatud kiindumus maa vastu, sellesama musta mulla vastu, mille kallal on highi tilkudes töötanud meie esivanemad ning kelle töö jätkajad oleme meie — noored.

Ja tulevikutööd on meil palju. Meie peame looma eeskujulikud ja õnnelikud kodud meie isadest rajatud alusmüüridele. Peame looma sellised ko-

dud, kus ei tekki enam tahet eemale põgeneda. Neis kodudes ei tohi isa poja tegude ees silmi maha lüüa, ega poeg pea häbenema oma isa. Meie seltskondliku elu leige vindumise asemel seadkem hoogne töötahe ja pingutusterõõm. Öeldakse, et elu on raske ja vilets, aga ta pole seda. — Kuigi pole meil liigset jõukust, aga ka senditagi taskus, vaid tulise vaimuga ja tööinnuga südames, leiame, et elu on

siiski ilus ja elamisväärne. Meie noortes leidub veel tuld ja vaimustust ühise asja kasuks, seda näitavad meie senised töökogemused. Noorte organisatsioonid on meile vaimseks tulitorniks, kust ammutame valgust ning uut jõudu oma eluteel. Ja kui kustuvad tuled tornist, tähed taevas säravad ikka edasi.

H. Sirel.

Üksinduse väärtus.

„Ka meie ei leia aega rahulikuks järelemõtlemiseks enese ja igaviku küsimuste üle, selle tõttu puudub meil hingeline tasakaal,“ kirjutab keegi tuntud kasvatusteadlane. — „Ma ei mõista teid,“ ütles keegi kõrgesti haritud hindu ameerika filosoof Jamesile, „kuidas teie nii elada suudate minutitki päevas puhkusele ja järelemõtlemisele pühendamata. Hindu elus on jätmatu pruuk päevas vähemalt pool tundi üksinda vaikuses viibida, lihaksed lõdvennada, hingamist korraldada ja igaviku küsimuste üle järele mõtelda...“

Kas olete tundnud kunagi soovi ükski olla? Kindlasti.

Igal inimesel peaks olema vaikne nurgakene, kuhu mõnikord saab tagasi tõmbuda maailma kärast.

Üksindus on tarvilik, kui tahetakse järele mõtelda enese ja teiste üle, plaanitseta, mida ette võtta või osutub vajaliseks midagi kirjutada, välja mõtelda, luua.

Üksiolemisel oleme argipäeva lärmist ja askeldusest väljas; elu ja olemine paistab meile teatavast kaugusest, nagu maastiku avar pilt mäelt. Küsime eneselt, kes olen? Mõnikord on isegi huvitav peegel kätte võtta ja küsida: mida avaldab see nägu? Milline hing peegeldub temas? Kas aus, kindel, sügav või kindlusetu, jõuetu? Võrrelda ennast teistega, mis asjus olen sellest või sellest taga, kuidas temale järele jõuda. Mida ette võtta enese isiku väärtuse tõstmiseks? Kuidas jõuda teatud aladel esiritta ja saada kõrgeväärtuslikuks ühiskonna liikmeks?

Kas on teid piinanud sellised küsimused teie üksinduses?

Keda piinab tung ja auahnus paremaks saada, kui ta praegu on, sellest saab tavaliselt ka väärtuslik inimene. See valus tung kihutab inimest abinõusid leidma elus edasijõudmiseks. Noor inimene vaatab ringi: teised on edasijõudnud, on oma tööga saavutanud silmapaistvust. Tema pole veel midagi, ainult tühine liivatera tuhandete teiste liivaterade seas.

Plaani ja aru pidada oma tegevusest. Kuidas elate? Kas elate, nagu juhtub ja teete, mis teele ette sattub?

Või püüate oma tegevust, ka kõige pisimaid igapäevaseid toimetusi ja asjaõidusi kõiki seada kõrgemate ja kaugemate eesmärkide teenistusse? Vist küll püüate omale seatud eesmärkide poole, visalt, kaua aastaid juba, kannatlikult, pikkamööda, kuid kindlasti lähenedes ja pingutuse vilja maitstes.

Kõik suured teod valmistatakse ette üksinduses, kus nad valmivad vaikuse ja ümbruskonnale teadmatuse katte all, nagu looduseski loomade ja taimede lapsed idanevad silmade eest varjul ja astuvad maailma valguse ette siis, kui on nende sündimise tund kätte jõudnud.

Ka vaimlises ettevalmistuses on ebaloomulik valmimata asjadega väljatulla.

Tuleb õppida läbema asjade ettevalmistamist lõpule viia.

Oma kõnede kirjutamiseks Demostenes põgenes eemale Ateena mürast, kambrisse, mille oli lasknud kaevata maa sisse, ja viibis selles kuude kaupa. Et kiusatus ei tuleks linna minna, selleks olevat D. lasknud oma pea poolelnisti paljaks pügada.

Uute uskude loojad — Buddha, Kristus, Muhamed, Luther j. t. viibisid kaua üksinduses, „kõrves”.

Kõrvetesse tekkisid erakud ja kloostrid, et siin rahuks ette valmistada igavesele elule.

Üksindusse — maapakku — läksid need, kes tahtsid pattu kahetseda, oma hinge ravida ja jõudu kosutada, need kes olid hingelise õnnetuse osaliseks saanud. Löödud inimene tõmbub tagasi, et haavu parandada. Kuid selle kõrval tuleb meeles pidada, et üksinduses valmivad ka igasugused kuri-tegelikud kavatsused.

Üldiselt on aga üksindus kosutavaks puhkuseks. Naerame linlasi, kes jooksevad „puhkama” kärarikastesse supelrandadesse, olles liivakünkal tihe-

dasti koos nagu kilud karbis, kuid samal ajal on supellinnaäärsed metsad (näit, Pärnus) täiesti tühjad. Mingem metsa puhkama, tagasi looduse rüppe!

On tähelepanv, et vaimliselt loovad isikud — kirjanikud, teadlased, riigimehed, kunstnikud j. t. armastavad suvituseks valida üsna vagusaid metsakolkaid, kus miski neid ei sega.

Ka ilukirjandusest leiame kiidulaule üksindusele.

Kahjuks ei suuda üksinduse tähtsust küllaldaselt hinnata moodsad noored.

Mõttetark A. Schopenhauer aga arvab, et noorusaja tähtsamaid õpinguid peaks olema õppida üksindust taluma ja kasutama.

Mag. Aulis Aret.

Maanoorterinõude tööülesandeid.

Vasika kasvatamine maanoorte tööülesandeks.

Sügis ja lähenev talv toob põllumehele rohkem muret karjapidamise küsimuste lahendamiseks. Ta peab arvestama karja talvist söötmist ja söödatagavaradega läbi tulemist, kuid tuleb koostada ka talvine tööplan ja tegevuskava kogu majapidamisharude ulatuses.

Lisaks eelpool toodule, kerkib päevakorrale noorkarjakasvatusega seoses olevaid küsimusi. Noorkarja kasvatame karja remondiks, kuid nagu viimased aastad on näidanud, võib noorkarja kasvatada ka müügi otstarbel. Praegu on meil avarad ja ka küllalt soodsad võimalused loomade müügiks Nõukogude Liitu ning võime loota, et nad ei halvene ka tulevikus. Nõukogude Liit ostab meilt aga ainult korralikult kasvatatud ja peetud loomi, samuti on tarvis karja remondiks korralikult arenenud eri tõuloomi, et saaksime müügi korral kõrgemat hinda ja karjapidamine annaks kõrgemaid toodanguid.

Maanoored, kes teie vanemate taludes töötate, võtke noorkarjakasvata-

mine, eriti tõuvasikate kasvatamine oma tööülesandeks. Ta ei võta teilt erilisi kulusid, ega nõua ka suuri algteadmisi. Ainult kindel pealehakkamine, juhtnõõridest kinnipidamine ja nende järgi käimine on olulisemaid küsimusi. Nagu alati, nii ka siin, on oma silm üle kõige. Silm peab jälgima noorloomade arenemist ja vastavalt sellele tuleb korraldada ka söötmist ja hoolitsemist.

Kasvuvasikate muretsemine ja valik omab esikoha. Kasvuvasikad jätame oma karja parematest lehmadest või nende puudumisel muretseme väljastpoolt. Kui võimalik, siis muretseme tõuvasika. Tuleb silmaspidada eriti vanemate ja esivanemate toodanguid. Tähelepanu tuleb pöörata rasva protsendile ja piimahulgale. Kus kari on kontrolli all, seal leiame vastavad andmed karjaraamatust, kuna teistes karjades pole võimalik täpsemaid andmeid saada.

Kasvuvasika valikul tuleb silmas pidada noorloomade keha ehitust. Üksikud

keha osad olgu normaalselt arenenud vastavalt keha osade ülesannetele. Noorloom ei või olla kidur ega puudulikult arenenud. Kehaehituse kõrval ei või unustada värvust. Kui on kasvama jäetud segaverelistest vanematest põlvenev noorloom, siis peab ta olema tõu tüübile vastav: punasekarja puhul punane ja hollandi-friisi karja juures selle tõule omase värvide jaotusega.

Teadlikku toimumist nõuab noorlooma söötmine. Väga palju headest vanematest põlvenevaid noorloomi on väärarenemisele viidud ebaõige söötmissviisiga. Sellepärast, asugem noorkarja kasvatamisele õige söötmissviisi tarvitamisega.

Noorlooma loomulik toit on ema piim, mis eriti suure tähtsuse omab esimestel elupäevadel. Ternepiim, erinodes loomuliku piima koosseisust, puhastab seedeorganid soolte pigist — peale selle annab ta noorloomale teatavaid haiguste vastaseid kaitseaineid.

Esimesel elupäeval ei või piima anda üle 1,0 kg päevas, seda ära jagades neljakordsele jootmisajale. Igal järgneval päeval suurendatakse joodetavat piima hulka 0,5 kg võrra kuni päevane annus tõuseb 6,5—7,5 kg-le. Täispiima jootmine kestku vähemalt 3 nädalat, kuid veel parem kui lehmikasvuvasakiat joodetakse 5—6 näd. ja pultvasikat 7—8 näd. täispiimaga.

Üleminek lõssijootmisele kestab kaks nädalat. Alguses asendatakse lõunase jootmise ajal 0,5 kg täispiima lõssiga. Öhtul ja hommikul antakse täispiima. Lõssi hulka lõunasel jootmisel suurendatakse iga päev 0,5 kg võrra seni kaua, kuni vasik lõuna ajal saab ainult lõssi. Järgmisena asetatakse sama aeglaselt öhtusel jootmisel täispiim lõssiga ja viimasena — hommikul jootmisel. Lõssi jootmise periood võib kesta kuni noorlooma poegimiseni, kusjuures antav lõssi hulk võib olla 7,5—9,0 kg päevas.

Ülemineku perioodi algusest peale tuleb piima hulka segada 1—2 teelusika täit kalamaksa õli päevas. Samal ajal võib juurde sööta jahu. Jahu segus võib olla kaer, linakook või linaseemned. Lõssi jootmise ajal võib juurde lisada linaseemne keedist.

Kõrressöötadest antagu esimesena häid aasaheinu 3-ndast elunädalast alates. Põhku anda viiendast ja juurvilja kuuendast kuust. Allpool toodud umbkaudsed hulgad üksikute söötade kohta ei ole eeskirjadeks, milledest täpselt kinni peetakse, vaid need annavad umbkaudse ettekujutuse antavatest söötadest ja muutuvad looma arenemisega.

Jõusööta:

28.—35. elupäevani	0,1 —0,25 kg;
35.—45. „	0,25—0,4 „
45.—50. „	0,4 —0,6 „
50.—60. „	0,6 —0,8 „
60.—75. „	0,8 —1,1 „
75.—120. „	1,1 —1,2 „
120.—180. „	1,2 —1,5 „

Heinu:

2—3 kuud vana	0,25—0,5 kg;
3—4 „ „	0,5 —1,5 „
4—5 „ „	1,5 —2,0 „
5—6 „ „	2,0 —2,5 „
6—7 „ „	2,5 —3,0 „

Ülaltoodud mõtted on üksikud tähtsamad. Nende põhjalikumaks selgitamiseks võiksid korraldada asjast huvitatud ringi liikmed koosolekuid ja seal võtta küsimused põhjalikumale kaalumisele.

Töö ülesande teostamisel tuleb pidada arvestusvihikut, kuhu märgitakse igapäevane söötade hulk ja nende rahaline väärtus. See annab meile võimaluse noorlooma tegeliku väärtuse kindlaks tegemiseks.

Kellel huvi ja tahtmist — jälgigu noorlooma keha raskuse muutuvust söötmisperioodi kestel. Kindlasti tuleks kaaluda vasikas sündides ja üksikute söötmisperioodide vaheaegadel ning arvepidamise lõpetamisel.

Noorkarja kasvatus maanoorte töö ülesandena on küllaldaselt huvi pakuv, kuid sealjuures õpetlik. Neid kogemusi, mis omatud selle tööülesande täitmisel, on tegelikus elus viibivale põllumehele hiljem alati tarvis.

Aksel Muuga,

Maanoorterangi esimees.

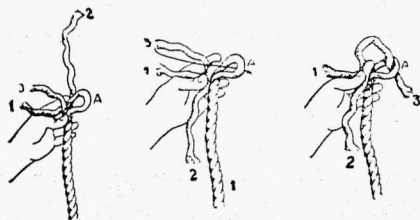
Kuidas kinnitame kõieotsad?

Kõie otsad, mida me igapäev tööde juures kasutame mitmesugustel vedudel, tulevad õieti ja otstarbekalt kinnitada, aga mitte sõlmedega siduda.

Kõie otsasid võime kinnitada kas punumise teel või peenema nõoriga sidudes. Mõlemad võtted on otstarbekohased ja praktilised, ning on võetud tarvitusele vastavalt nõõri kasutuse iseloomule. Punumist on otstarbekohane eriti kasutada jämedamate nõõriotsade kinnitamisel, kuna sidumist peenemate juures.

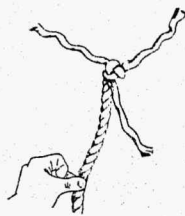
Punumisega kõieotsade kinnitamiseks

harutame kõige pealt kõie otsa kolme kuni nelja keeru ulatuses lahti. Nüüd asetame esimese haru teise ja kolmanda keele vahele (joon. nr. 1), kuna teise

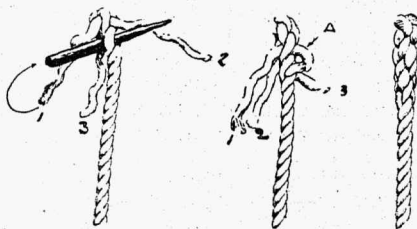
Joon. 1, 2, 3.

keele paigutame aasa A ja kolmanda keele vahele (joon. nr. 2), kolmanda keele aga pistame läbi aasa A (joon. nr. 3), mille järele kõike kolme keelt pingutame. Nende toimingute järele ongi otsasõlm valmis (joon. nr. 4).

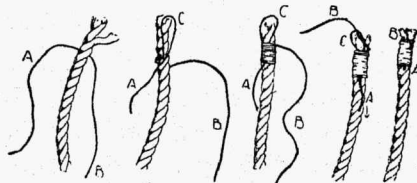
Joon. 4.

Nüüd alustame punumist kõige kolme keelega vaheldumisi, vastupidises suunas kõie keerdule (joon. 5 ja 6).

Joon. 5, 6, 7.

Põimimiseks võtame terava puupulga, millega eraldame ühe keele teisest, pistame tehtud august ühe keele läbi ja tõmbame ta kokku. Eraldame nõõrist järgmise keele, pistame ta järgmisest august läbi ja kolmanda keele kolmandast august. On kõik kolm keelt sisse punutud, siis alustame jälle esimesega, kuni kõik lahtiharutatud keeled on punutud kõiesse ja kõie ots ongi kinnitatud punumisega (joon. nr. 7).

Joon. 8, 9, 10, 11, 12.

Nõõriga kõie otsa kinnitamiseks

on otstarbekohane kasutada sidumiseks pigitraati. Kui pigitraati ei ole käepärast, siis on kõlbulik ka igasugune teine niit või peenem nõõr, millel on küllaldaselt vastupidavust.

Niidiga või nõõriga kõie otsa kinnitamiseks pistame sidumisnõõri kõie keskelt läbi, kõie otsast kõiekeele ühe ringi kauguselt (joon. nr. 8). Nüüd asetame sidumisnõõri- või niidi otsa A aasakujuliselt (C) vastu kõit (joon. nr. 9) ja hakkame haru B-ga ümber kõieotsa mähkima (joon. nr. 10).

Lõpetades mähkimist, pistame haru B läbi aasa C (joon. nr. 11) ja tõmbame haru A nii, et ta tõmbaks C ühes haru B-ga mähisesse (joon. nr. 12). Lõikame noaga nõõriotsad, ja kõieotsad ongi otstarbekohaselt kinnitatud.

Korraldame toapõranda ja asjade korrashoiu võistluse.

Toapõranda ja asjade korrashoiu harjumuse kasvatamiseks on väga otstarbekohane korraldada talvel, mil ringiliikmetel rohkem vaba aega, toapõranda ja asjade korrashoiu võistlused.

Säärane võistlus ei oleks väga pika kestvusega ning vältaks umbes kolm kuni kuus kuud. Nii tuleks noortel kolme kuni kuue kuu jooksul erilisel end pühendada toapõranda ja toas asjade korrashoiu võistlusele, mille tagajärjel saaks toad paremini korrastatud, kuid ühtlasi kasvaks korrastajal ka paratamata harjumus edaspidi selle tegemiseks.

Võistluse ajal noored korrastaks toad oma parema arusaamise järgi, leiaksid asjadele kindlad kohad ja panipaigad, korraldaksid puhastusabinõusid ja puhastaksid ruume ka sealt, kuhu muidu igapäevane puhastustöö ei

ulatu. Säärase võistluse läbiviimiseks moodustab ringi üldkoosolek kolmeliikmelise komisjoni, kes kontrollib võistluse algul kõik võistlejate noorte kodud, tehes sellest vastavad tähelepanekud oma märkmikku.

Võistluse ajal kontrollitakse uuesti kaks-kolm korda võistlejate kodud, aga nii, et võimalikult üks hinnang oleks hommikul, teine lõuna ajal, kolmas õhtul, tehes igakord vastavad tähelepanekud märkmikku. Võistluste hindamisel hinnatakse korrastuse otstarbekohasust, asjade asetust, riiete asetust, korrashoiu vahendeid ja nende asetust ning võistluse ajal tehtud edusamme. Hindamised toimuvad noorele teadmata ajal ja hindajaid võib noor oodata igal ajal kogu võistlusaja vältel.

Ergutuseks tuleks anda vastavaid autasusid.

Meie mõõdame elu liiga ühekülgset tema kestuse ja suuruse järgi. Mõtleme enam sellele, kuidas elu pikendada, kui sellest, kuidas teda tõesti täita. Paljud inimesed kardavad surma, aga nad ei mõtle, et nemad ise ja nii palju teisi elavad de facto ainult poolikult, sisutult, arnastuseta, rõõmuta. Tõe tunnetamise, kõlbla korralikkuse, tegeva armastuse kaudu võtame juba maapealses elus osa igavikust, pikendame oma olemist mitte päevade ja aastate, vaid igaviku võrra. On ju hea, et püüame pikendada inimelu; aga peale selle peame püüdma teda kujundada väärtuslikuks.

Mõnikord kordub mul unenägu, ma ei tea, millest see johtub, võimalda mõnest pildist: laev merel, ja selle üle kummardub ingel uuriga; aeg-ajalt langeb uurist tilk merre, ja ingel ütleb: jälle on möödunud minut. Seda unenägu kutsun hoiatusena ikka teadvusse: tööta, loo, kuni voolavad sinu minutid.

Paljud inimesed vananevad vaid mugavusest, sest nad ei taha enam midagi teha. Mitte vananeda, see tähendab mitte ainult end säilitada, vaid ikka edasi kasvada, ikka vastu võtta. Iga aasta olgu nii, nagu tõuseks inimene redelil ikka pulgavõrra kõrgemale.

T. G. Masaryk.

Fa Joh. Nurmbergi trükk, Viljandis, 15. novembril 1937. a.